

Oplegger

AEF-rapportage: “Duurzaam herstel Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen”.

Aan	: Wethouders Jeugd, beleidsadviseurs Jeugd
Onderwerp	: Jeugd Bescherming Noord (JBN)
Status	: Er ligt embargo op deze oplegger en het AEF-rapport tot 27 maart 2025

Inleiding

Eind december bent u geïnformeerd over het besluit van het Keurmerkinstituut (KMI) om een overbruggingscertificaat af te geven aan Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (JBN). Tegelijkertijd hebben wij u geïnformeerd dat er in oktober 2024 bestuurlijk afgesproken is een onderzoek in te stellen naar de gehele organisatie. Dit onderzoek is uitgevoerd door Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van JBN en de gemeenten in Groningen en Drenthe.

Het onderzoeksrapport van AEF bevat een analyse van de huidige situatie en een herstelplan voor de toekomst. In deze oplegger leggen we uit wat er de afgelopen tijd is gebeurd en welke stappen in de nabije toekomst ondernomen worden.

Deze oplegger en het AEF-rapport mag onder embargo gedeeld worden met de gemeenteraad. Dit embargo geldt tot 27 maart 2025.

Achtergrond Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen

Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (JBN) is de regionaal werkende Gecertificeerde Instelling (GI) in Groningen en Drenthe en is daarnaast de Veilig Thuis organisatie in de regio Groningen.

Als Gecertificeerde Instelling voert JBN maatregelen uit zoals ondertoezichtstelling, voogdij en jeugdreclassering. JBN heeft een belangrijke rol in het beschermen van de meest kwetsbare jeugdigen.

Gemeenten hebben de wettelijke taak (*Jeugdwet artikel 2.4 onder 2*) om te zorgen voor voldoende mogelijkheden voor jeugdbescherming. De gemeenten in Drenthe en Groningen hebben deze taak bij de inkoopregio's belegd, die JBN hebben gecontracteerd en zorgen voor het contractmanagement.

Situatie bij JBN

De jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers bij JBN hebben de afgelopen tijd onvoldoende tijd gehad om hun werk goed uit te voeren. Dit komt door hoog ziekteverzuim en veel verloop van medewerkers. Hierdoor zijn wachtlijsten ontstaan, waardoor kwetsbare jeugdigen niet tijdig en voldoende kwalitatief geholpen zijn en worden.

Er is intensief gesproken met JBN, regio Groningen en regio Drenthe over deze situatie. Nadat eerdere plannen van aanpak en de invoering van het Landelijk tarief Jeugdbescherming en Jeugdreclassering niet voldoende effect sorteerden en de zorgen over JBN onverminderd bleven, is het besluit genomen een extern onderzoek in te stellen. In oktober is er in gezamenlijk opdrachtgeverschap (JBN, Groningen en Drenthe) opdracht gegeven aan Andersson Elffers Felix (AEF) om een onderzoek in te stellen naar de bestaande situatie bij JBN en de oorzaken daarvoor en om een herstelplan op te leveren.

Parallel aan dit proces heeft JBN van het Keurmerkinstituut een overbruggingscertificaat gekregen omdat ze de gestelde KPI's niet hebben behaald. In februari 2025 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd aangegeven dat er een toezichttraject zal worden gestart bij vijf gecertificeerde instellingen, waaronder JBN. Ook de Jeugdautoriteit is betrokken om de continuïteit van kritieke jeugdzorgfuncties te waarborgen.

Herstelplan en acties

Eind februari 2025 heeft AEF het eindrapport “Duurzaam herstel Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen” opgeleverd. In dit rapport staat een analyse van de problemen en een herstelplan. In dat herstelplan is aandacht voor het (op korte termijn en tijdelijk) aanstellen van extra jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers. Deze ingreep is noodzakelijk om de wachtlijsten te kunnen wegwerken en om de voorwaarden te creëren waardoor Jeugdbescherming Noord weer gecertificeerd kan worden.

Daarnaast richt het herstelplan zich op het versterken van de bedrijfsvoering, sturingsinformatie, strategische beleidscapaciteit, leiderschap en werksfeer. Het veranderen van de organisatiecultuur is een belangrijke stap die JBN moet maken.

JBN is begonnen met het invoeren van de aanbevelingen. Er zijn boven formatief ervaren jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers aangetrokken, evenals praktijkbegeleiders en gedragsdeskundigen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het sturingskader van de organisatie.

Deze acties zijn erop gericht dat medewerkers in staat worden gesteld zo tijdig en kwalitatief hoogwaardig mogelijk hun werkzaamheden uit te voeren. Op korte termijn moeten deze kwetsbare jeugdigen en gezinnen de ondersteuning krijgen waar zij recht op hebben en die noodzakelijk is om onveiligheid in gezinnen en huishoudens op tijd te kunnen wegnemen.

JBN heeft onvoldoende eigen vermogen om de bekostiging van de inzet van boven formatieve medewerkers geheel voor eigen rekening te kunnen nemen. Dat zou naast de geschetste inhoudelijke risico's ook op korte termijn voor financiële risico's zorgen. Gemeenten in Drenthe en Groningen maken daarom extra incidentele middelen vrij om de kosten voor deze extra jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers te kunnen dragen. In mei 2025 zal de eerste tussentijdse audit van het Keurmerkinstituut plaatsvinden. Deze audit geeft inzicht in de voortgang van de verbeteringen en of JBN in september 2025 weer een certificaat kan krijgen.

Risico's

Het Keurmerkinstituut verleent alleen een overbruggingscertificaat als het aannemelijk is dat de Gecertificeerde Instelling verbetering kan realiseren en er geen fundamentele tekortkomingen zijn. Tijdens de overbruggingsperiode zal tussentijdse toetsing plaatsvinden om de voortgang te monitoren.

Het is echter de vraag of het behalen van de KPI's voldoende is voor een duurzame uitvoering van de kerntaak van JBN, ook kijkende naar de inhoud van het AEF-rapport.

Anderzijds als JBN er niet in slaagt om de maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering tijdig en kwalitatief uit te voeren, kan dit verstekkende gevolgen hebben. Voor de 1000 jeugdigen en gezinnen in Groningen en Drenthe waarvoor JBN verantwoordelijk is, kan de situatie ontstaan dat zij bij een andere Gecertificeerde Instelling moeten worden ondergebracht. Voor Drenthe gaat dit om circa 350 jeugdigen.

Gezamenlijke sturing

De gemeenten in Drenthe en Groningen werken intensief samen met JBN. Er is een Stuurgroep die regelmatig bijeenkomt, bestuurlijke overleggen om zicht te houden op de ontwikkelingen en afstemming met de Raad voor de Kinderbescherming, de rechtspraak en toezichthoudende organisaties.

Communicatie

Over de situatie bij JBN en VTG, het AEF-rapport en de reeds ingezette acties wordt 27 maart gecommuniceerd. Er zal een persbericht uitgaan namens JBN en VTG dat afgestemd is met Groningen en Drenthe.